

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Orbán Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Tomasovszky Csilla ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 11.637.217,- Ft visszafizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2007. június 18. napján kelt 14.G.40.151/2004/40. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az elsődleges keresetet elutasítja;
az ezt meghaladó kereseti kérelmek kapcsán az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során a peres feleknek személyenként 200.000,- (Kettőszázezer) Ft másodfokú költsége merült fel; az alperes illetékfeljegyzési jogára tekintettel a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összege 698.200,- (Hatszázkilencvennyolcezer-kettőszáz) Ft.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az alperes 2003. február 14-én vállalkozási szerződést kötött a Dunaújváros, ... alatti ingatlan részleges felújítási munkáinak az elvégzésére. A felek a szerződésben úgy állapodtak meg, hogy az elszámolás átlagár alapján történik az ÉMIR normákkal figyelembe vett anyagárrakkal, illetve 1.500,- Ft rezsióradíjjal számolva a vállalkozási díjat 21.000.000,- Ft + áfa összegben határozták meg.

A szerződés megkötését követően az alperes alvállalkozói szerződést kötött az **A. Kft.**-vel, az pedig a **S.Bt.**-vel, így a tényleges munkákat a **S.Bt.** végezte el.

Az elvégzett munkák átvételére a felperes részéről 2003. április 15-én került sor, a munkát **S.T.** vette át, aki a felperesnél gépkocsivezető és általános karbantartó munkakörben dolgozott. Az alperes által kibocsátott számla alapján a felperes 2003. április 17-én 26.250.000,- Ft vállalkozói díjat megfizetett.

2004. június 21-én a felperes megbízást adott **G. L.** igazságügyi szakértő részére az elvégzett munkák felmérésére, azok minőségének megállapítására. A 2004. júniusban elkészült véleményben a szakértő megállapította, hogy a munkát a kivitelező hibásan végezte el és az elvégzett munka alapján legfeljebb bruttó 7.459.509,- Ft vállalkozói díjra tarthatna igényt.

2004. szeptember 2-án a felperes felszólította az alperest a hibák kijavítására azzal a figyelmeztetéssel, hogy amennyiben a hibák kijavítására nem hajlandó, úgy azt az alperes költségére mással kijavíttatja. Felhívta ugyanakkor 18.790.491,- Ft visszatérítésére el nem végzett munka címén.

Az alperes a hibákat nem javította ki és a vállalkozói díj egy részét sem utalta vissza a felperes részére.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2004. november 10-én benyújtott keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felek között 2003. április 15-én létrejött vállalkozási szerződés részben érvénytelen és a Ptk. 237. §-ára alapítottnan az eredeti állapot helyreállítása keretében kérte kötelezni az alperest 18.790.491,- Ft és ezen összeg után 2003. április 17-től járó, a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére. Másodlagosan, figyelemmel arra, hogy a feltűnő értékaránytalanság ténye a 2004. július 1-jén kézhez vett szakértői véleményből jutott a tudomására, amelyet követően a vállalkozót felszólította a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között fennálló értékkülönbség megfizetésére, a Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontjára alapítottnan a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága miatt kérte a szerződés érvénytelenségének a megállapítását és erre figyelemmel kérte kötelezni az alperest 18.790.491,- Ft és ezen összeg után 2003. április 17-től a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére.

A 2005. január 31-én érkezett beadványában a keresetét úgy pontosította, hogy hibás teljesítés miatt a Ptk. 307. §, 308. § és 310. §-ára alapítottnan 1.132.359,- Ft + áfa összegre tartott igényt.

Az elsőfokú eljárás során beszerzett igazságügyi szakértői véleményt követően a keresetét az összegszerűség vonatkozásában úgy pontosította, hogy az alperest 11.637.217,- Ft és ezen összeg után 2003. április 17-től a kifizetésig járó a Ptk.

301/A. §-ában meghatározott késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni; keresetének jogalapjait változatlanul fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy az alperessel megkötött vállalkozási szerződésben meghatározott vállalkozói díj álláspontja szerint a jóerkölcsbe ütközik, ezért az semmis. Előadta, hogy az általa beszerzett szakértői vélemény megállapításai szerint az alperes által elvégzett munka ellenértéke legfeljebb 7.459.509,- Ft lenne, ezzel szemben 26.250.000,- Ft került vállalkozói díj címén az alperes részére kifizetésre, a különbözet kimeríti a Ptk. 200. § (2) bekezdésében foglaltakat.

A másodlagos keresettel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy csak az általa felkért szakértői vélemény elkészültét követően jutott abba a helyzetbe, hogy a szerződéssel kapcsolatos megtámadási jogát gyakorolja a Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja alapján.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperessel egyösszegű átalánydíjas vállalkozási díjban állapodott meg. A munkát sürgősen kellett elvégezni és napi 100.000,- Ft késedelmi kamat kikötésére is sor került. A szerződésben vállalt munkák elvégzésre kerültek, azokat a felperes átvette, kifogást nem terjesztett elő. A felperes által a pert megelőzően beszerzett igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat nem fogadta el. A másodlagosan előterjesztett keresettel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a megtámadásra nyitva álló egyéves jogvesztő határidőt a felperes elmulasztotta, ezért ezen kereseti kérelme is megalapozatlan.

A Fejér Megyei Bíróság a 2007. június 18. napján kelt 14.G.40.151/2004/40. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 11.637.217,- Ft-ot, ezen összeg után 2003. április 17-től a kifizetésig járó, a 2004. december 31. napjáig terjedő időszakra évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot; 821.034,- Ft eljárási költséget; 500.000,- Ft + áfa összegű ügyvédi munkadíjat.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a pert megelőzően G. L. szakértői véleményében megállapította, hogy amennyiben a szerződésben foglalt munkák teljeskörűen elvégzésre kerültek, az alperes bruttó 7.459.509,- Ft vállalkozói díjat igényelhetett volna. Ezen szakértői vélemény alapján a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság által kirendelt B. E. igazságügyi könyvszakértő úgy nyilatkozott, hogy a felperes által kifizetett 21.000.000,- Ft + áfa összegű számlának 15.032.393,- Ft + áfa erejéig műszaki fedezete nem volt, emögött tényleges teljesítés nem húzódott.

A bíróság tanúként hallgatta meg az eljárás során a vállalkozási szerződést a felperes részéről aláíró V. I., a felperes korábbi elnökét, aki az ügy érdeméről nyilatkozatot tenni nem tudott.

A tanúként meghallgatott V. K. előadta, hogy a szerződés megkötésekor a felperes alkalmazásában állt és hogy az alperessel alvállalkozói szerződést kötő A. I. Kft. ügyvezetője is volt és ők végezték el a tényleges kivitelezési munkát.

Ugyanakkor az igazságügyi szakértő a szakértői véleményben az építkezésre vonatkozó iratok tanulmányozását követően azt állapította meg, hogy az alperes

nem az **A. I. Kft.**-vel kötött szerződést, hanem az **A. Kft.**-vel, aki viszont vállalkozási szerződést kötött a **S.Bt.**-vel. A tényleges kivitelezési munkákat pedig ők végezték. Az is megállapítást nyert az eljárás során, hogy a felperes képviselőjében **V. K.** volt az, aki a számla kifizetéséről, az utalványozásról rendelkezett és a teljesítési igazolásokat a **S.B.**, illetőleg az **A. Kft.** részére kiadta a vállalkozói díj érvényesítése céljából. A tanúként meghallgatott **R.J.** a felperes alkalmazásában állt, 2003-ban műszaki osztályvezető volt, a perbeli szerződésről azonban nem volt tudomása.

Az eljárás során kirendelt **Cs. I.** igazságügyi szakértő a szakvéleményében nyilatkozott a munkák tényleges elvégzéséről, arról, hogy a **S.Bt.** bruttó 20.000.000,- Ft-ért végezte el a kivitelezési munkákat. A szakértő nyilatkozata szerint I. osztályú munkavégzés esetén a kivitelező **S.Bt.** bruttó 8.863.899,- Ft vállalkozói díjra tarthatott volna igényt, míg az alperes 10.725.318,- Ft-ra. A szakértő nyilatkozott arra is, hogy a tető kijavítása feltétlenül szükségessé vált, aminek a költségét 1.710.625,- Ft-ban határozta meg.

A lefolytatott bizonyítási eljárás során egyértelművé vált, hogy az alperes az egyébként hibásan elvégzett munka után 26.250.000,-Ft vállalkozási díjban részesült, amely első osztályú munkavégzés esetén sem lehetett volna magasabb a szakértő véleménye szerint 10.725.318,- Ft-nál. Közel 16.000.000,- Ft az az összeg, amely mögött tényleges teljesítés nem húzódott. A Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmis a szerződés akkor, ha nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint már önmagában a vállalkozási díj ilyen eltúlzott mértéke megalapozza a szerződés semmisségét és ezt erősíti meg az a körülmény, amely az eljárás során feltárásra került, nevezetesen az, hogy **V.K.**, aki a felperes alkalmazásában állt, a szerződés előkészítésében, a tartalmának a meghatározásában tevékeny szerepet játszott, ugyanakkor a kivitelezést is az ő érdekkörébe és ügyvezetése alatt álló cégek végezték. Így a vállalkozói díj, amelynek kifizetéséről a felperes nevében intézkedett, ténylegesen az érdekkörébe tartozó társaság részére került kifizetésre. Mindezek alátámasztják a felperes elsődleges kereseti kérelmében foglaltakat, ezért a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a fedezet és teljesítés nélküli vállalkozói díj visszatérítéséről a módosított kereseti kérelem szerint.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását; másodlagosan eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását; kifejtette, hogy amennyiben a másodfokú bíróság osztaná a Ptk. 200. § (2) bekezdése és a Ptk. 201. § (2) bekezdése szerinti jogértelmezésével kapcsolatban kifejtett álláspontját, úgy a másodlagos kereseti kérelem kapcsán új eljárás lefolytatására van szükség, mivel az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt a másodlagos kereseti kérelemtől nem döntött, határozatát nem indokolta. Nem vizsgálta továbbá az érvényesített javítási költség tekintetében az igényérvényesítési határidő betartását sem. Sérelmezte továbbá a perköltség mértékének a megállapítását is, melynek körében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a keresetmódosítást nem vette figyelembe a felperes terhére.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nagyrészt helytállóan állapította meg, azonban tévesen foglalt állást a Ptk. 200. §-ára alapított kereseti kérelem tekintetében, továbbá a másodlagos jogcímen előterjesztett kereset jogalapja vonatkozásában a határozat nem tartalmaz indokolást. A tényállás körében nem vette figyelembe azt, amit tanúvallomások is alátámasztanak, hogy a felek szerződése sürgős munkavégzésre irányult, amely nyilvánvalóan a vállalkozási díj meghatározására is kihatással volt, illetve nem vette figyelembe a felek által hivatkozott és a szerződésből is kitűnő kockázati elemet, azt, hogy a vállalkozói díjat bontás és részletes műszaki tartalom meghatározása nélkül kötötték. A vállalkozói díj meghatározásakor a vállalkozó kockázatot vállalt, hogy a meghatározott díj összegbe minden szükséges tevékenység belefér-e, hiszen pót- és utómunkák összege nem volt elszámolható abban az esetben sem, ha a feltáráskor előre nem felmérhető többletmunkák merültek fel.

A Ptk. 200. §-a körében a kialakult bírói gyakorlat szerint a szerződés vagy a jogügylet tartalmánál vagy joghatásánál fogva, vagy a felek által elérni kívánt közös cél miatt nyilvánulhat jóerkölcsbe ütközőnek. Álláspontja szerint a perbeli esetben sem a jogügylet, sem a szolgáltatás, sem a felek által közösen elérni kívánt cél nem volt tiltott, ezért a szerződés egésze nem ütközhet a jóerkölcsbe. E körben részleges érvénytelenség nem merülhet fel, hiszen amennyiben a jogügylet vagy a szolgáltatás, vagy a közös cél tekintetében tilos helyzet áll fenn, úgy az egész szerződés semmis. Utalt a Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésében kifejtett azon álláspontra, hogy a semmisségi ok nem azonosítható és nem helyettesíthető más okkal.

A felperes a keresetében maga sem állította, hogy a felek szerződése a szolgáltatás vagy a közösen elérni kívánt cél tekintetében tiltott lett volna, a jogügylet egyetlen hibájaként azt jelölte meg, hogy a kikötött szolgáltatás és a meghatározott ellenszolgáltatás között nagy volt az aránytalanság, azaz a műszaki tartalom által nem indokolt nagy összegű vállalkozói díj került meghatározásra. Ez azonban álláspontja szerint nem a Ptk. 200. § (2) bekezdésében meghatározott jogcím, hanem a Ptk. 201. § (2) bekezdésében meghatározott ok miatt támadható a törvényben meghatározott esetekben.

A felperes a szerződést úgy kötötte az alperessel, hogy abban kockázati elem is volt, mivel a sürgősségre figyelemmel nem volt mód a munka részletes műszaki tartalmának meghatározására, csak annak felmérésére, a munkaterület és a munkanemek meghatározására. A felperesnek a teljesítéskor módja volt megállapítani, hogy a ténylegesen elvégzett munka milyen értékű és milyen minőségű, amelyet elmulasztott. Az egy éves határidőben sem tett semmit ennek vizsgálata körében. Ezt a mulasztását nem lehet úgy átlépni, hogy megtámadási ok helyett más jogcímen ugyanazt az igényt érvényesíti. A Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján előterjesztett másodlagos jogcím törvényi feltétele nem áll fenn, mivel az igény érvényesítése egy éven túl történt. A szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalanságára alapított megtámadás határideje a teljesítéskor kezdődik, az nem telepíthető későbbi időpontra, ezért a felperes az igény érvényesítésével elkészt.

Téves az elsőfokú bíróságnak azon álláspontja is, hogy a jóerkölcsbe ütközés azon az alapon is megállapítható, hogy a szerződéskötésben V. K. is részt vett és a vállalkozói díj az ő érdekkörébe tartozó társaság részére került kifizetésre. A

szerződést nem egy személyben kötötte, joga volt a felperesnél működő apparátusnak, igazgatónak azt felülvizsgálni. Az alperesi gazdasági társaság nem tartozott az érdekeltségi körébe és a tényleges kivitelezést végző cég sem. Ezért nem megalapozott az a megállapítás sem, hogy a vállalkozási díj az érdekkörébe tartozó társaság részére került volna kifizetésre. V. K. érdekkörébe tartozó társaság a vállalkozási díj egy kis részét képező közvetítési díjat realizálta, mely nem tiltott tevékenység, mivel a szakértő is megállapította, hogy ez az építőiparban gyakorlatnak mondható. Az alvállalkozói jutalékszerzése nem teheti a peres felek közötti szerződés egészét semmissé.

Tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a Ptk. 200. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága körében. Ezzel összefüggésben a másodlagos kereseti kérelmet nem is vizsgálta, amely ugyancsak megalapozatlan, mivel a nyitva álló jogi lehetőség érvényesítésével a felperes elkésett. E körben az elsőfokú bíróságnak a javítási költség körében különösen vizsgálnia kellett volna az igényérvényesítés határidejét, mivel a Ptk. 308. §-ban meghatározott szavatossági jogok érvényesíthetősége körében erre a bizonyításra sem került sor.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére történő kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítéletében a per elbírálása szempontjából irányadó tényállást helyesen állapította meg és helytálló az ebből levont jogi következtetése is. Az ítélet indokolása az irányadó tényállás tekintetében az alperesi fellebbezésben írtakkal ellentétben nemcsak azt rögzítette, hogy a tényleges kivitelezési munkát a **S.Bt.** végezte el, hanem annak tényét is, hogy az alperes ezt megelőzően alvállalkozói szerződést kötött az **A. Kft.**-vel.

Az alperes az ügyben kirendelt igazságügyi szakértő véleményének egyes részeit az eredeti szöveggörnyezetből kiragadva pontatlanul és iratellenesen idézte, amely az ügyben releváns tények valóságtól eltérő értékelését kívánja elérni.

Az alperesi tényelőadással ellentétben a szakértő a szerződés teljesítésében részt vett társaságok vonatkozásában a tisztos haszon figyelembe vételével meghatározott reális vállalkozói díjak nagyságrendjét határozta meg, utalva arra is, hogy átlagosan 10 %-os munkaszerzési díjra tartanak igényt a tisztán csak munkaszerzők.

Hivatkozott arra, hogy a szakértői ténymegállapításokra is figyelemmel az alperes a szerződés megkötésével, illetve a szerződésből rá háruló teljesítési kötelezettségével túlzott kockázatot nem vállalt, mivel a szerződés a konkrétan elvégzendő munkákat és azok mennyiségét nem tartalmazta, az elvégzendő munkák felmérésére, annak írásbeli rögzítésére nem került sor. Felmérési naplók nem készültek az elvégzett munkákról, a beépített anyagokról számlák és műbizonylatok nem állnak rendelkezésre, továbbá az építési napló szabálytalan vezetése sem adott lehetőséget a munkamennyiségek utólagos rekonstruálására. Az alperes a reálisan bruttó 8.863.899,- Ft vállalkozói díjösszeget takaró ellenszolgáltatáson túlmenően vállalkozói tevékenység kifejtése nélkül semmilyen műszaki tartalommal nem bíró szolgáltatása után is el kíván számolni vállalkozói díjat, ami nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú

bíróság megalapozottan foglalt állást. Az alperesnek mint fővállalkozónak az alvállalkozó bevonásával elvégzett munkák reálisan bruttó 9.750.289,- Ft vállalkozói díjösszeg megfizetésével jártak. Az alperesi társaságot maximum bruttó 10.725.318,- Ft vállalkozói díj illethette volna meg az alvállalkozó bevonásával elvégzett munkáért. Ezzel szemben került kifizetésre a felperes által 26.250.000,- Ft vállalkozói díj.

A felperes képviselőjében eljáró személy az építési, műszaki ellenőri tevékenységről szóló 158/1997. (IX. 26.) Korm. rendelet alapján a munka átvételére nem volt jogosult, így megalapozatlan az az alperesi hivatkozás, hogy a felperesnek a teljesítéskor módja lett volna a ténylegesen elvégzett munka értékét és mennyiségét megállapítani, amit elmulasztott.

Előadta továbbá, hogy időközben többek között a per tárgyát képező ügy kapcsán a Fejér Megyei Főügyészség B.1623/2004/20/I. szám alatt vádat emelt V. K., S.T.-ral és társaival szemben. Az alperesi társaság magatartásának jóerkölcsbe ütköző volta abban nyilvánult meg, hogy több mint 10.000.000,- Ft összegű vállalkozói díjra kívánt szert tenni anélkül, hogy ezért bármilyen tevékenységet kifejtett volna. Ez pedig ellentétes a polgári jognak és a gazdasági életnek azzal az alapelvével is, hogy csak a szolgáltatásért jár ellenszolgáltatás.

Az alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozatlanul állapította meg a vállalkozási szerződés semmisségét, kötelezve az alperest a vállalkozási díj visszafizetésére.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 200. § (2) bekezdésére hivatkozással azt állapította meg, hogy önmagában a vállalkozási díj eltúlzott mértéke megalapozza a szerződés semmisségét, amit csak erősít a személyi összefonódás.

Az e körben irányadó bírósági döntések szerint a Ptk. jogszabályba ütköző és a jogszabály megkerülésével kötött szerződések mellett tilosnak minősíti azon tisztességtelen jogügyleteket is, amelyek összeegyeztethetetlenek a társadalmi közfelfogással és ellentétben állnak a közérdekkel vagy a felek gazdasági érdekeivel. Nem kizárt az sem, hogy a felek a tilos szerződéssel harmadik, kívülálló személy érdekeit sértsék meg (Pfv.VI.21.132/2007/8.).

A jogügylet egészét kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az a közerkölccsel, a társadalmi közfelfogással szemben áll-e és ez a szembenállás nyilvánvaló-e (Gfv.XI.30.159/2007/5.).

Fentieket is figyelembevéve, osztotta a másodfokú bíróság az alperesnek a fellebbezésében kifejtett azon álláspontját, hogy a perbeli szerződés nem ütközik a jóerkölcsbe.

A kialakult bírói gyakorlat szerint ezzel kapcsolatban azt kell vizsgálni a szerződés körében, hogy a jóerkölcsbe ütközés nyilvánvaló-e és a szerződést csak akkor tekinti semmisnek, ha az megállapítható.

Ez a semmisségi ok nem azonosítható és nem is helyettesíthető a másik fél helyzetének - aránytalan előny kikötése mellett történő kihasználásával.

Az utóbb említett feltételek fennállása esetében a szerződés a Ptk. 202. §-a alapján minősül tilosnak. Jelen esetben sem a jogügylet, sem a szolgáltatás, sem a felek által közösen elérni kívánt cél nem volt tiltott. Erre a felperes a keresetében nem is hivatkozott, ezért a szerződés a jóerkölcsbe sem ütközhet.

Jelen esetben a felperes a vállalkozási díj nagyságrendje, annak eltúlzott volta és a tisztességtelen haszonszerzés miatt támadta részben a perbeli vállalkozási szerződést annak jóerkölcsbe ütközése miatt. Önmagában azonban a vállalkozási díj összezszerűsége miatt a perbeli vállalkozási szerződés ezen a címen nem támadható, mert a vállalkozási díj nagysága nem minősül jóerkölcsbe ütközőnek.

Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően V. K. személye miatt is a szerződés semmisségét állapította meg.

A perbeli iratokból megállapítható, hogy V. K. 2000. júniusától 2003. októberéig dolgozott a felperesnél és a perbeli szerződés kötését megelőző helyszíni bejáráson vett részt. A perbeli vállalkozási szerződést a felperes részéről nem írta alá, mivel képviseleti joggal nem rendelkezik. A tanúvallomásában tett előadása szerint a szerződés előkészítéséről, megszövegezéséről nem volt információja. Tény, hogy a felperes részéről a vállalkozási díjat tartalmazó számlát ő írta alá, továbbá a szerződéses láncolatban lévő harmadik cég ügyvezetője volt, de a tényleges munkát nem ez a társaság végezte el, ez azonban nem olyan mértékű összefonódás, amely a vállalkozási szerződés jóerkölcsbe ütköző voltát megalapozná.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a felperes elsődleges keresetét megalapozatlannak találta.

Eltérő jogi álláspontja miatt az elsőfokú bíróság a felperesnek a feltűnő értékaránytalanságra alapított szerződés megtámadási okot és a hibás teljesítést nem vizsgálta, amelynek körében a tényállás felderítése, a bizonyítási eljárás lefolytatása, az alperes által eddig e körben előterjesztett ellenkérelme, egyrészt meghaladja a másodfokú eljárás kereteit, másrészt a fellebbezési jogot vonná el a felektől.

Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 213. § (2) bekezdés alapján hozott részítéletével a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a felperes elsődleges keresetét elutasította, míg az ezt meghaladó kereseti kérelmek kapcsán az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperes másodlagosan előterjesztett, a vállalkozási szerződés feltűnő értékaránytalanságára való hivatkozását mint megtámadási okot kell értékelnie.

E körben elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a Pp. 236. § (1) bekezdés és (2) bekezdés c) pontjában meghatározott egy éves megtámadási határidőt a felperes elmulasztotta-e vagy sem; a Ptk. 236. § (3) bekezdésében szabályozott megtámadási határidő vonatkozásában az elévülés nyugvását is értékelve (BH 1992.393); ettől függően kell a felek indítványai alapján további bizonyítási eljárást lefolytatnia.

Amennyiben a felperes a 6. sorszámú előkészítő iratában keresetpontosításként megjelölt hibás teljesítés címén előterjesztett 1.132.359,- Ft + áfa igényét a Ptk. 307., 308. és 310. §-aira alapítottnak változtatlanul fenntartja, e körben a tényállást az elsőfokú bíróságnak fel kell tárnia és a bizonyítási eljárást le kell folytatnia, mert az ezen a jogcímen előterjesztett kereset független a szerződés bármilyen jogcímen történő megtámadásától.

Döntésére tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csak megállapította a peres feleknek a másodfokú eljárás során felmerült költségét azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell az eljárást befejező érdemi határozatában döntenie.

Határozata jellege miatt az elsőfokú perköltség összegét támadó alperesi fellebbezés okafogyottá vált.

Budapest, 2008. év január hó 24. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Dr. Farkas Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő